

IV ogólnopolska konferencja naukowa
z cyklu "Lekarz jako autor i bohater literacki"

Lekarz w czasach zarazy

20–21 kwietnia 2023

Sala Konferencyjna
Dolnośląskiej Izby Lekarskiej
Wrocław, ul. Jana Matejki 6

Martino Altomonte, Św. Roch odwiedzający chorych
© Bazylika i Klasztor św. Franciszka z Asyżu Zakonu Braci Mniejszych w Krakowie

Uniwersytet
Wrocławski

Dolnośląska
Izba
Lekarska

UCZELNIA
BADAWCZA
INICJATYWA DOSKONAŁOŚCI

arQus
European University Alliance

Lekarz w czasach zarazy – Program

20 kwietnia 2023 r.

16.00–16.30 – Otwarcie konferencji: Ewa Baum, Barbara Bruziewicz-Mikłaszewska, Tomasz Małysek i Andrzej Wojnar

16.30–18.00 – Prowadzenie: Andrzej Gładysz

Dariusz Lewera (*Polskie Towarzystwo Historii Nauk Medycznych / Ośrodek Pamięci i Dokumentacji Historycznej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej*):

Zmagania z epidemią ospy prawdziwej w relacjach wrocławskich lekarzy: Zbigniewa Hory, Jerzego Bogdana Kosa i Michała Sobkowa

Anna Wzorek (*Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach*): Wrocławska epidemia ospy oczami reportażysty. O *Zarazie* Jerzego Ambroziewicza

Andrzej Dębski (*Uniwersytet Wrocławski*): *Zaraza* Romana Załuskiego: geneza, realizacja i recepcja filmu

Krzysztof Prętki (*Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu*): Problematyka gruźlicy w ujęciu Tomasza Wiktora Janiszewskiego (1867-1939)

Bożena Płonka-Syroka (*Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu*): Prof. Jędrzej Śniadecki (1768–1838) jako lekarz i fizjolog

Samir Ismail (*Oddział Pediatryczny SPZOZ Garwolin*): Poglądy i rola wybitnych lekarzy w historii medycyny arabskiej w zwalczaniu chorób zakaźnych

18.00-18.30 - Przerwa

18.30–20.00 – Prowadzenie: Magdalena Mazurak

Piotr Sobolewski (*Collegium Medicum Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach*): Śmiertelne zarazy początku XX wieku w dzienniku księdza Jana Kantego Gajkowskiego oraz we wspomnieniach lekarza Wincentego Sobolewskiego

Krzysztof Kopociński, Zbigniew Kopociński (*105. Kresowy Szpital Wojskowy z Przychodnią w Żarach / Komisja Historyczna Wojskowej Izby Lekarskiej w Warszawie*): Równe 1934 r. – największa epidemia czerwonki w Wojsku Polskim w okresie dwudziestolecia międzywojennego

Grażyna Barbara Szewczyk (*Uniwersytet Warszawski*): Epidemia tyfusu na Górnym Śląsku (1847–1848) w relacjach lekarzy

Ryszard Kaczmarek (*Uniwersytet Śląski w Katowicach – Biblioteka Śląska w Katowicach*): Górny Śląsk i jego mieszkańcy w opinii pruskiego lekarza Rudolfa Virchowa. Sprawozdanie sporządzone podczas epidemii tyfusu w powiatach pszczyńskim i rybnickim w 1848 roku

Maja Matthews-Kozanecka i Ewa Baum (*Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu*): Groźna epidemia wśród medyków czy tylko stan zagrożenia epidemicznego?

20.00-20.15 – Prezentacja książki: Renata Elżbieta Paliga, *Wojny i epidemie w dziejach Rzeczypospolitej. Dżuma, cholera, tyfus*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2022

**Podsumowanie pierwszego dnia obrad:
Andrzej Wojnar i Zbigniew Kopociński**

21 kwietnia 2023 r.

9.00–10.30 – Prowadzenie: Dariusz Lewera

Renata Elżbieta Paliga (*Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie*): Lęk przed nieznaną chorobą – lekarze wobec pierwszej epidemii cholery na ziemiach polskich w 1831 roku i pandemii wirusa SARS-CoV-2

Barbara Wasiewicz (*Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego*): Indyjska dżuma w Krakowie, czyli niepokojące wieści z laboratorium Odonu Bujwida

Mariola Piekutowska-Folga (*Kraków*): Na tropie szczurów, wszy i historii. Hans Zinsser i jego badania

Patrycja Lebowa (*Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego*):
Hilary Koprowski – bohater na polu walki z polio

Angela Bajorek, Dorota Szczęśniak (*Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie*):
Medycy krakowskiego getta w tekstach o zagładzie

Kalina Mróz-Jabłecka (*Uniwersytet Wrocławski*): Epicedia, relacje, ordynki.
Lekarz jako autor tekstów okolicznościowych i użytkowych w czasie zarazy
w XVI-XVII wieku

10.30-11.00 - Przerwa

11.00–12.30 – Prowadzenie: Angela Bajorek

Magda Borysławska (*Uniwersytet Warszawski*): Homoseksualność jako
zaraza. Metafora choroby w dyskursie ideologicznym Trzeciej Rzeszy

Edward Białek (*Uniwersytet Wrocławski / Ośrodek Pamięci i Dokumentacji
Historycznej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej*): Pestilentiarius, czyli lekarz czasów
zarazy i pastor zadżumionych w opowiadaniu Wilhelma Herchenbacha
Die Pest in Breslau i w powieści Gertrud Busch *Der Pestpfarrer von Annaberg*

Natalia Południak (*Uniwersytet Wrocławski*): „Ludzkość jest zarazą – inferno
jest lekarstwem”. Lekarze a bioterroryzm jako temat tekstów kultury

Ewa Jarosz-Sienkiewicz (*Uniwersytet Wrocławski*): O powieści Charlotte
Thomas *Robert Koch. Roman eines Arztes*

Tomasz Jabłecki (*Uniwersytet Wrocławski*): Poeta – medicus.
Funkcjonowanie i postrzeganie toposu lekarza w wybranych niemieckich
tekstach literackich XVII wieku

Łukasz Bieniasz (*Uniwersytet Wrocławski*): „Tysiące w Wiedniu cierpią na
influenzę, wiedeńscy demokraci na impotencję, a klerycy na insolencję...”
Obraz epidemii grypy oraz środowiska medycznego w satyrycznej prasie
austriackiej pod koniec XIX wieku

12.30-13.00 - Przerwa

13.00–14.00 – Prowadzenie: Kalina Mróz-Jabłeczka

Mateusz Antoniuk (*Uniwersytet Jagielloński*): Pojedynek dwóch lekarzy.
O *Białej zarazie* Karela Čapka

Beata Kołodziejczyk-Mróz, Piotr Majcher (*Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie*): Analiza ludzkiej kondycji na podstawie powieści *Miasto ślepców* José Saramago

Natalia Miksiewicz (*Uniwersytet Wrocławski*): Piekło kobiet. Epidemia bezpłodności w *Opowieści podręcznej* Margaret Atwood

Joanna Małgorzata Banachowicz (*Uniwersytet Wrocławski*): Terapeutyczna moc prowadzenia pamiętnika w czasach pandemii koronawirusa na przykładzie polsko-austriackiego projektu *Dzienniki odosobnienia*

Katarzyna Nowakowska (*Uniwersytet Warszawski*) i **Edward Białek** (*Uniwersytet Wrocławski / Ośrodek Pamięci i Dokumentacji Historycznej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej*): Odstraszyć lęk, czyli lektury na czas zarazy

Dyskusja i podsumowanie konferencji:

**Ewa Baum, Barbara Bruziewicz-Mikłaszewska,
Ryszard Kaczmarek i Beata Kołodziejczyk-Mróz**

Organizatorzy

Instytut Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego
Ośrodek Pamięci i Dokumentacji Historycznej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej
Katedra Nauk Społecznych i Humanistycznych Uniwersytetu Medycznego
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
Polskie Towarzystwo Historii Nauk Medycznych
Instytut Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie
Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Izby Lekarskiej

Komitet Naukowy i Organizacyjny

Angela Bajorek, Ewa Baum, Edward Białek,
Barbara Bruziewicz-Mikłaszewska, Andrzej Gładysz,
Dariusz Lewera, Katarzyna Nowakowska, Wojciech Ślusarczyk,
Andrzej Wojnar, Krzysztof Wronecki